

Les eleccions municipals 2019 (1): La darrera estocada a l'unionisme?

written by Arnau Padró | 31 d'agost de 2018

Les eleccions municipals del maig del 2015 varen tenir lloc ja enmig del procés d'independència que inicià el poble català amb la gran manifestació de l'11 de setembre de 2012. En aquest sentit el debat independentista va marcar en certa manera la campanya electoral, però no ho va fer amb un nivell d'incidència comparable, per exemple, a les eleccions al Parlament del setembre del mateix any. La legislatura del *dret a decidir*, de la transició nacional i de la preparació de les estructures d'estat i de la consulta d'autodeterminació 'amb o sense el permís d'Espanya' havia quedat encallada un cop el govern i la majoria parlamentària 'sobiranista' va renunciar a l'exercici del dret a l'autodeterminació substituint-lo per un procés participatiu amb una pregunta en arbre sobre el futur polític de Catalunya.

D'ençà de les conferències d'Artur Mas a finals de novembre del 2014 i la rèplica d'Oriol Junqueras una setmana més tard, la polarització entre les cúpules dels dos principals partits sobiranistes amb relació al format en què s'havia de presentar l'independentisme a unes eventuais eleccions al Parlament anticipades va fer que durant mesos el procés d'independència quedés aturat. Aquest és el context en què es varen dur a terme les eleccions municipals, i així i tot, el resultat per l'independentisme va ser força bo.

En les municipals del 2011 varen votar 2.919.842 catalans, un 55% del cens electoral. D'aquests vots, 1.132.580 foren per candidatures que el dia d'avui representen majoritàriament partits favorables a la independència de Catalunya, un 38,79% del total. Per contra, 1.186.491 vots foren per candidatures

clarament unionistes –l'actual bloc del 155, juntament amb PxC, partit racista que sempre s'ha situat al costat unionista–. L'unionisme va representar, doncs, 40,64% dels vots, 50.000 més que els independentistes. Finalment els vots a altres candidatures, blancs i nuls varen agrupar uns 600.000 vots. Pel que fa al nombre de regidors de cada bloc, l'independentisme va obtenir un total de 5.404 regidors, un 59,18%; l'unionisme en va obtenir 2.666, un 29,19%; i les candidatures neutrals en l'eix nacional en varen obtenir 1.062, un 11,63%.

En les municipals del 2015 varen votar 3.145.789 catalans, un 58.5% del cens electoral. D'aquests vots, 1.419.489 foren per a candidatures independentistes, un 45,12% del total. Per contra, 997.924 foren a candidatures clarament unionistes, un 31,72% dels vots. Finalment 728.376 paperetes foren per candidatures neutrals en l'eix nacional o bé vots en blanc i nuls, el 23,15% del total. Això es va traduir en un total de 6.123 regidors independentistes al territori, un 67,46%. L'unionisme va baixar a 1.668 regidors, un 29,19%, quasi 1.000 menys que a les anteriors eleccions. Finalment, els regidors que tenen una posició neutral en l'eix nacional varen sumar un total de 1.286 actes, el 14,17%.

	VOTS		%	
	Eleccions Municipals 2011	Eleccions Municipals 2015	Eleccions Municipals 2011	Eleccions Municipals 2015
Independentisme	1132580	1419489	38.79%	45.12%
Unionisme	1186491	997924	40.64%	31.72%
Neutres	600771	728376	20.58%	23.15%

	REGIDORS		%	
	Eleccions Municipals 2011	Eleccions Municipals 2015	Eleccions Municipals 2011	Eleccions Municipals 2015
Independentisme	5404	6123	59.18%	67.46%
Unionisme	2666	1668	29.19%	18.38%
Neutres	1062	1286	11.63%	14.17%

Aquests resultats es varen traduir en un augment de les alcaldies independentistes. Fins i tot a ciutat que tradicionalment havien estat molt complicades per aquest moviment; les més destacades Sabadell, Badalona, Cerdanyola o Ripollet. Una altra conseqüència dels resultats foren majories

independentistes molt àmplies a ciutats mitjanes del país com Manresa, Vic, Girona o Vilafranca. L'espina de la nit electoral fou la pèrdua de l'alcaldia de la capital del país, a mans d'Ada Colau, tot i que l'independentisme va aconseguir 18 regidors, dos més que a les anteriors eleccions. Tarragona i Lleida quedaren en mans de l'unionisme.

L'independentisme va ser capaç de mobilitzar més votants que en les anteriors eleccions mostrant-se com un projecte polític de futur. En canvi, el motiu principal de l'esfondrament de l'unionisme fou la caiguda molt accentuada del PSC, partit que agrupava tradicionalment votants sociològicament unionistes amb altres amb un perfil molt més neutral o fins i tot catalanista. Aquest darrer perfil ja l'havia començat a perdre en anteriors comicis, però el fet de disposar d'alcaldables amb certa projecció en el seu municipi i amb un perfil moderat li permetia mantenir encara una bossa d'aquest votant. El 2015, però, ja va tenir notables problemes per configurar llistes electorals en molts pobles del territori català, sobretot en aquelles zones on l'independentisme mostrava més solidesa. Moltes persones tradicionalment vinculades al socialisme el 2015 ja se n'havien allunyat i no varen voler presentar-se sota aquestes sigles. El partit va fer mans i mànigues i la fórmula de fer servir una marca blanca per sumar vots amagant les sigles del partit es va usar en molts pobles com a solució final perquè els candidats s'hi sentissin còmodes.

El PP també va tenir una pèrdua notable de més de 100.000 vots. Aquesta pèrdua va ser absorbida majoritàriament per C's, partit que va incrementar en 200.000 vots els seus suports. La resta de vots guanyats provenien de PxC, que es va esfondrar, del PSC i en algun cas de l'abstenció. Però C's no va poder demostrar el dinamisme per mobilitzar i engolir el votant unionista que sí que ha tingut en les eleccions al Parlament. A la formació unionista se li resisteix ser capaç d'assolir implantació arreu del país, cosa que la porta a tenir

candidats poc preparats, els quals no se senten còmodes en el discurs municipalista. C's treu a les municipals del maig del 2015 només un terç dels vots que traurà només quatre mesos més tard en les eleccions al Parlament.

La pregunta que queda a l'aire és si l'independentisme serà capaç de consolidar aquesta dinàmica d'increment del percentatge de vot, de regidors i de control d'alcaldies que ja va iniciar el 2015. La resposta vindrà donada per dos elements. Sabem que tradicionalment a les eleccions municipals la participació és molt més baixa que en les eleccions al Parlament. La mobilització del votant en aquests comicis es fa difícil per l'independentisme. Però ho és molt més per a l'unionisme, com s'ha demostrat. Per tant, els resultats de l'independentisme aniran molt lligats a la seva capacitat de mobilitzar els 2.079.340 catalans que varen votar candidatures independentistes en les eleccions del 21D. Són 760.000 més que no pas a les municipals del maig del 2015. Si en aquelles eleccions, amb un context molt poc motivant per l'independentisme pel bloqueig en el procés a causa de les disputes entre les cúpules dels principals partits sobiranistes, les candidatures independentistes varen aconseguir un augment important de vots, regidors i alcaldies, què no es podria fer amb un context molt més positiu? Serà capaç l'independentisme de construir un projecte polític que engresqui a tota la base social acumulada fins ara per obtenir una victòria esclatant a les municipals, que faci inapel·lable i inajornable la implantació de la República Catalana?

Sobre la taula ja hi ha una proposta de primàries republicanes que a poc a poc s'ha anat obrint camí i ha anat sumant suports. El darrer, el de l'ANC, un suport gens menyspreable. Només cal recordar que el referèndum de l'1-0 es va incorporar al full de ruta independentista en unes condicions semblants, impulsat per l'independentisme de base i amb els partits de govern amb força reticència inicial al projecte. El suport de l'ANC a l'1-0 va ser el punt d'inflexió. I la defensa de les

urnes per part de la gent la cirereta del pastís imprescindible per fer-lo possible. ¿Es repetirà la història aquest cop amb milers de persones votant els millors candidats republicans per afrontar el repte d'assaltar els ajuntaments arreu del territori?